

HNB

Trg hrvatskih velikana 3, HR-10000 Zagreb · T. +385 1 4564 555 · F. +385 1 4610 551

www.hnb.hr

29. ožujka 2024.

Priopćenje o zadržavanju najavljene stope protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala za Republiku Hrvatsku od 1,5 posto

Uz nastavak rasta bankovnog kreditiranja, ali i vidljive naznake stabilizacije cijena stambenih nekretnina na visokim razinama, domaći financijski ciklus i nadalje je u zreloj fazi ekspanzije koju obilježava povišena razina akumuliranih sistemskih ranjivosti. Hrvatska narodna banka stoga je ocijenila da je stopa protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala od 1,5 posto, najavljena u lipnju 2023., i nadalje primjerena potrebi očuvanja otpornosti bankovnog sustava na moguću materijalizaciju sistemskih rizika ili iznenadne šokove. Relevantne informacije u skladu s člancima 119. i 123. Zakona o kreditnim institucijama objavljene su u nastavku teksta.

Pokazatelji kreditnog jaza specifičnog za Republiku Hrvatsku (Slika 1.) i kompozitnog indikatora cikličkoga sistemskog rizika (Slika 2.), koji sažima veći skup pokazatelja povezanih s kretanjem financijskog ciklusa, u trećem su tromjesečju 2023. ostali povišeni (Tablica 1.). Kreditiranje kućanstava i nadalje se ubrzava, pa su ukupni krediti stanovništvu u siječnju rasli po godišnjoj stopi (na osnovi transakcija) od 10,4%. Pritom se stambeni krediti nastavljaju snažno povećavati, uz godišnju stopu koja je u siječnju iznosila 10,5%, dok se godišnji rast gotovinskih nenamjenskih kredita dodatno ubrzao na 12,2%. Kreditiranje nefinancijskih poduzeća i nadalje je prigušeno, a usporavanje godišnje stope rasta ovih kredita na 3,4% u siječnju uvelike odražava otplatu velikoga sindiciranoga kredita poduzeća iz djelatnosti energetike. Na tržištu stambenih nekretnina, uz nastavak smanjivanja aktivnosti, pojavile su se naznake stabilizacije njihovih cijena, uz tromjesečnu stopu rasta približnu nuli, dok se godišnja stopa rasta nastavila usporavati već treće tromjesečje zaredom te je krajem rujna 2023. iznosila 10,9%.

S obzirom na sve navedeno, HNB nastavlja provoditi makrobonitetnu politiku usmjerenu na očuvanje otpornosti bankovnog sustava. S tim u skladu najavljena stopa protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala ostaje nepromijenjena na razini od 1,5 posto s početkom primjene od 30. lipnja 2024., do kada će se primjenjivati stopa od 1%. HNB će u ulozi nadležnoga makrobonitetnog tijela nastaviti redovito pratiti razvoj cikličkih sistemskih rizika u svjetlu domaćih i globalnih gospodarskih i financijskih kretanja, kako bi po potrebi pravodobno prilagodio visinu stope protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala.

Tablica 1. Pokazatelji cikličkoga sistemskog rizika i povezane referentne stope protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala za treće tromjesečje 2023.

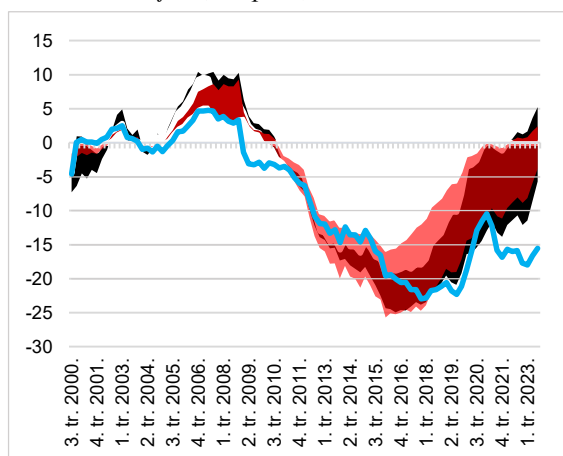
Pokazatelj	Vrijednost omjera/indikatora	Kreditni jaz (odstupanje od dugoročnog trenda)	Referentna stopa ZS-a (pck)
Standardizirani (bazelski) omjer kredita i BDP-a	63,1%	-15,5 p. b.	0%
Specifični omjer kredita i BDP-a (apsolutni jaz)	48,2% (uži) i 63,1% (širi)	-3,8 p. b. do 2,4 p. b.	0% do 1,51%
Specifični omjer kredita i BDP-a (relativni jaz)		-5,6% do 5,2%	0% do 1,37%
Kompozitni indikator	0,13 (62. percentil distribucije)	/	0,78% do 1,08%

Napomena: Vrijednosti specifičnog omjera razlikuju se ovisno o definiciji kredita (48,2% za užu definiciju kredita, koja uključuje samo kredite domaćih banaka, i 63,1% za širu definiciju). Razlike u vrijednosti jaza proizlaze iz različitih definicija jaza (apsolutni se računa kao razlika, a relativni kao omjer ovih varijabla: omjera kredita i BDP-a te njegova trenda) i ocijenjenih vrijednosti statističkih trendova.

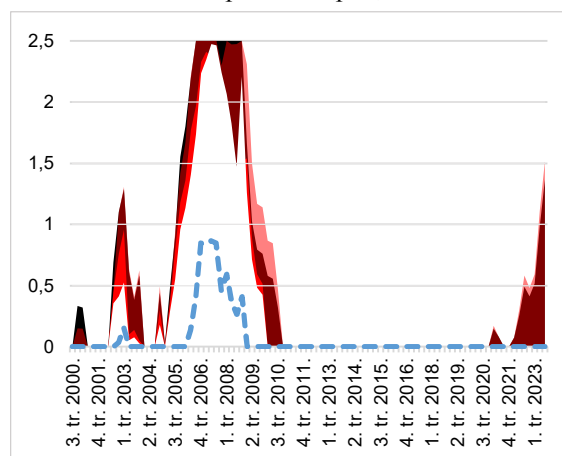
Izvor: HNB

Slika 1. Raspon pokazatelja kreditnog jaza i pripadajućih referentnih stopa ZS-a (pck)

1.a. Kreditni jaz (% i p. b.)

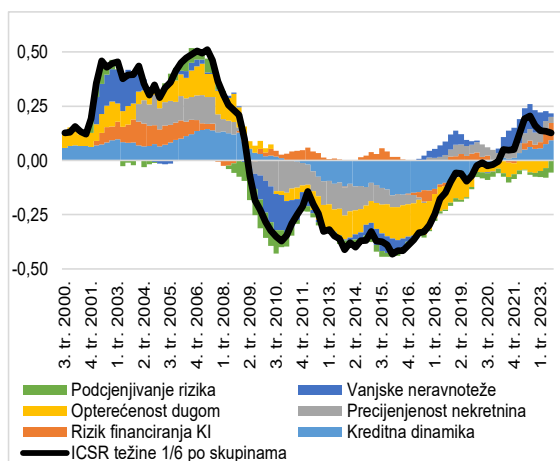
1.b. Referentne stope ZS-a (pck)

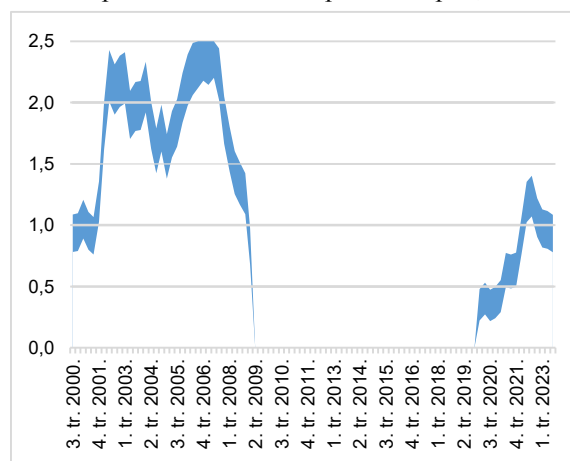
Napomena: Lijevo su prikazani bazelski jaz (plava krivulja) i raspon vrijednosti 12 kreditnih jazova koji za Republiku Hrvatsku bolje ispunjavaju signalnu funkciju u odnosu na bazelski jaz. Crveno osjenčana područja označuju raspon apsolutnih jazova, a crno osjenčano odnosi se na relativne jazove. Desno je prikazan raspon visine stopa ZS-a (pck) kalibriran na temelju jazova s lijevog panela. Plava iscrtkana krivulja odnosi se na kalibraciju na temelju bazelskog jaza s lijevog panela. Podrobniji podaci o metodologiji primijenjenoj u procjeni kreditnih jazova prikazani su u [Okviru 2](#). Unaprjeđenje metodologije utvrđivanja i kalibracije protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala u Republici Hrvatskoj, Makroprudencijalna dijagnostika br. 16.

Slika 2. Kompozitni indikator cikličkoga sistemskog rizika (ICSR) i pripadajući raspon referentnih stopa ZS-a (pck)

2.a. Sastav i dinamika ICSR-a

2.b. Raspon kalibriranih stopa ZS-a (pck)

Napomena: Kratica KI odnosi se na kreditne institucije. Donja granica za kalibraciju stope ZS-a (pck) odabrana je tako da stopa postane pozitivna prije nego što pokazatelji uključeni u izračun ICSR-a (Slika 2.a.) dosegnu medijalnu razinu, a gornja je granica određena najvišim percentilima distribucije ICSR-a.

Izvor: HNB